

Sámi Siida rs.

SÁMI SIIDDA DOAIBMAPLÁNA 2006

1. Oppalohká

Sámi Siida joatká Ohcejoga guovllu sámiid sosiálalaš, vuoigatvuođalaš, kultuvralaš ja almmolaš ekonomálaš vuoigatvuođaid ovddidanbarggu nugo njuolggadusat geatnegahttet. Maiddái oktasašbargu rastá riikkaid rájá gullá searvvi bargui. Dáid ulbmiliid ollašuttimii searvi ordne sierralagan doaluid ja deaivvademiid, fuolaha sohkabuolvvaid oktavuodain ja ordne doaimmaid mánáide ja nuoraide.

Čearddalaš iešdovddu olis searvi ordne álbmotbeaivvi doaluid ovttas Sirpmá giliservviin. Jagis 2006 lea Sirpmá gilisearvvi vuorru lágideit álbmotbeaidoaluid Sirpmás. Searvi addá cealkámušaid áiggeguovdilis áššiin ja joatká servviid oktasašbarggu ovddidemiin.

Jahkečoahkkima dohkkehan doaibmaplána áigumušaid ollašuttin doibmet vuostas sajis searvvi stivra, čállu ja ruhtadoalli.

1.1. Sámeiguovllu ovttasbargu

Sámi Siida váldá oasi Suoma sámiid guovddášsearvvi bargui áktiivvalaččat. Dát sáhtta dahkkot omd. álgagiid dahkamiin ja oassálastimiin čoahkkimiidda ja eará doaluide.

Ohcejoga sámesearvi Sámi Siida lea lahka Badje-Deanu Siidda, Deatnogátti sámesearvi, Deanu sámiid searvvi ja Sirpmá gilisearvvi. Dáidda ja vejolaš eará servviide dollo jievddalaš oktavuoha ja fievrividuvvojit oktasaš doaimmat. Ee. Deanu lávvaáššit gáibidit ovttasbarggu rastá rájá. Dán ovttasbarggu álkidahttima várás searvvis doibmet ruoktosiiddut man bokte lea álkkit juohkit dieđuid ja doallat oktavuodaid.

Sámiid álbmotbeaivi 6.2.2006 ordnejuvvo ovttas Sirpmá valástallanservviin ja Sirpmá vánhennráđiin Sirpmás. Sámi Siida lea juo álbmotbeaivvi ásaheami rájes ordnen ávvodoaluid ja dat leat sajáiduvvan bures maiddái hámi dáfos guvlui. Beaivái gullet kulturprográmma ja sámi mállásat. Searvi lea lágideit doaluid ovttas Sirpmá giliservviin ja vuoruid mielde ordnejuvvo Ohcejotnjálmmes ja Sirpmás. Jagis 2006 lea Sirpmá valástallansearvi ja Sirpmá vánhennráđi váldán bádjelas doaluid praktihkalaš lágideami.

1.2. Valástallan

Searvi joatká sálevuoruid doallama ja ordne lahttuiddas valástallanbottuid ee,

dolgespábbáspealuid. Dán ulbmilin lea álsšaid dikšuma lassin lea lahttuidis sosialaš oktavuodaid nannen.

Sámegilvvuide searvi oassálastá dárbbu ja vejolašvuođa mielde.

1.3. Sohkabuolvvaid oktavuohta

Searvvi doaimmaulbmilin leamaš juo guhká buktit sohkabuolvvaid oktii. Jagi 2006 buot doaimmain geahččaluvvo ovddidit sohkabuolvvaid oktavuohta ja árbevirolaš máhtuid ja dieđuid sirdašuvvan buolvvas nubbái.

1.4. Ruoktosiiddut

Searvi lea rahkadahtán ruoktosiidduid internehttii (www.samisiida.org). Diehtujuohkin lea álkkimus ja beaktil internehta bokte. Siidduin lea vejolašvuohta maid muitalit searvvi doaimmaid birra sihke almmustahttit cealkámušaid, beavdegirjiid ja doaimaplánaid. Siidduid bokte sáhtta maiddá gulahallat lahttuiguin ja eará servviiguin. Ruoktosiidduid sáhtta geavahit ávkin servviid gaskašas buoridaemis. Ruoktosiiddut beivejuvvojit dárbbu mielde.

1.5. Ealáhusaid ovddideapmi

Searvi joatká ealáhusáššiid ovddideami. Dát dahkko maiddá ovtta eará servviiguin ja berošteaddjiiguin. Searvi čuovvu jodus leahkki lávva- ja eará servodatplánemii guoski gažaldagaid aktiivalaččat ja geahččala váikkuhit dáidda. Ordnejuvvo dárbbu mielde oktasaš deaivvadeapmi lagaš guovllu servviiguin.

Dán doaimma vuollái gullá maiddá goahtefidnu, man ulbmilin lea kártet goahtesajiid ja movttidahttit olbmuid daid árbevirolaš geavaheapmái. Dát guoskkaha báikkálaš olbmuid eanageavaheapmái. Searvi bargá ovtta ee. gielddain ja earáiguin dán áššis.

1.6 Eará doaimmat

Searvi juohká sámegielat skuvlalaččaide stipeanttaid sin movttidahttiimii váldit lasi oahpu. Searvi lasiha didolašvuođa sámi dološ jáhku birra omd. sildedoluid lágideami bokte.

1.7. Hálddahus-, diehtujuohkin- ja eará doaimmat

Stivrračoahkkimat, jahkečoahkkinn, almmolaš háleštallamat, deaivvadeamit, ovddasteamit, oassálastin servodatdoaimmaide ja deaivvademiide, čoahkkimiidda jdd. Oktasašbargu eará servviid doaimmain ja eará servodatdoaimmiiguin. Oktavuodaid doallan (telefon, boasta, kopiat, e-boasttat jdd).

2. Sierra prošeavttat

2.1. Meahccemátki –prošeakta

Ulbmilin lea oahpasmuvvat Ohcejoga Njuohgárgo –guovllu historjai ja dán guovllu dološ eallima birra, báikenamahusaidda, guovllu geavaheapmai ja erenomážit dondološ reatkágárdái ja bálvvosbáikái ja guovllu boahtteáiggi áitagiidda (ee. ruvkedoaimma).. Logaldallama Njuohgárgos doalla dán guovllu, historjjá ja luonddu dovdi ássedovdi, guhte diehtá sihke dološ badjedilis ja bálvvosbáikkiin.

Njuohgárgo bigálusgárddi lusa vázjojuvvo Njuorggán geainnus Jeagelveagi bokte ja gálvvut fievrriduvvojit Njallavári traktorgeainnu bokte, sáhttu dingojuvvo meahccejohtima áššedovdis. Oasseváldiide ordnejuvvo biilasáhttu Jeagelveadjái ja ruovttoluotta. Njuohgárgos idjadeapmi lea badjeolbmuid stobuin.

Oassálastiidda fállujuvvo liegga borramuš goappat beaivve Njuohgárgos. Mátkái váldojuvvojit eanemustá 20 oasseváldi.

Meahccemátki dahkkojuvvo mihcemaraid 2006 sulaid dahje lupmenáiggi maŋŋá. Dán prošeavttas ávkástallojit jagis 2005 čadahuvvon "Meahccemátki ja video" –prošeavtta oalle buorit vásáhusat.

2.2. Sámebiktasiin garvodeapmi

Dát prošeakta lea joatka jagis 2005 čadahuvvon "NUORAIID VIDEO, Sámebiktasiid riektagárvodeapmi –prošeaktii". Dalle rahkaduvvui filbma sámi geassebiktasiid birra ja dan filmmas lea vuosttaseahket skábmagovaid oktavuodas Anáris ođđajagimánus 2006. Dál rahkaduvvo oahpahasvideo dálvebiktasiin riektagarvodeamis.

Vuodđuduvvo smávva prošeaktajoavkku geat válmmaštallet oahpahasvideo sámi dálvebiktasiid riektagárvodeamis. Video dahkama bagadit áššedovdit ja maiddái riektagárvodeamiin oahpistit dán suorggi áššedovdit.

Dollojuvvojit uhcimustá guokte almmolaš video-čájáhusa. Prošeakta čadahuvvo gidđat 2006. Dan maŋŋá video sáhtta geavahit sierra dilálašvuodain ja oahppomáteriálan.

2.3. Ođđa govva – prošeakta

Ulbmilin lea ordnet govvagilvvu man fáddan lea otná Ohcejohka. Dán várás vuodđuduvvo duopmárjoavku ja vuoitun leat ruhtabálkašumit. Govvain searvi ordne govvačájáhusa.

Jahkečoahkkima lasáhusat

Stivrra evttohan doaibmapláníi lasihuvvui: 1) vuoigatvuodain ja boahttevuodas fuolaheapmi, man várás stivra ásaha dárbbu mielde bargujoavku. Searvi váldá gergosit beali omd. čállosiid bokte dáidda áššiide, 2) searvvi searvan gielddas leahkki prošeavttaide searaid mielde, dat sáhttet leat servviid ja gieldda ja earáid fievrridan doaimmat, 3) viidásut oahpahusa ožžodeapmi Ohcejohkii. (Dohkkehuvvon doaibmaplána čuovusin.)

